

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32.—, polletno
din 16.—, četrtletno din 9.—, ino-
zemstvo din 64.—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Cene inseratom: Cela stran
din 2000.—, pol strani din 1000.—,
četrt strani din 500.—, 1/8 strani
din 250.—, 1/16 strani din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda din 1.—

Zaupajmo prijateljem!

Vprašanje naših posojilnic je rešeno po preteku šestih let, med katerimi je divjala denarna kriza. Ob začetku in med trajanjem krize so sedeli na vladi JNS »nacionalisti«, ki sebe smatrajo za narod, za ljudstvo, za njegove stiske in potrebe pa nimajo smisla. V svoji centralistični zamaglenosti ne vidijo Slovenije in življenjskih zadev in zahtev slovenskega naroda. Našim voditeljem, z dr. Korošcem na čelu, se je po vztrajnem prizadevanju in mnogoterem naporu posrečilo, da so spravili v smrtno-otrpli organizem naših denarnih zavodov zopet življenje. Nasprotnikom slovenskega ljudstva pa ta rešitev in poživitev naših posojilnic ni po godu. JNSarjem in jugoslovanskim nacionalistom ni prav, da pride kmet zopet do denarja, ki ga ima v posojilnicah. Celo v parlamentu v Beogradu se pritožujejo, kako da se je moglo dovoliti ozdravljenje kmetijskih posojilnic. Tako stavi zgodovina naših posojilnic, njih omrtvelosti in zopetne poživitev našemu ljudstvu pred oči jasno sliko njegovih pravih, zvestih prijateljev, pa tudi njegovih starih, zakletih nasprotnikov.

Naše posojilnice so poživljene. Vrača se vanje nervus rerum — živec življenja, denar. Ene posojilnice so imele več naloženega pri Zadrugi zvezi in bodo sedaj dobile od nje večje vsote. Druge so imele večje vsote v kmečkih dolgovih in bodo dobile tako več od Poštne hranilnice. Ene bodo dobile hitreje, druge nekoliko kasneje. Denar je prišel, odnosno bo prišel. Glavno pa je doseženo: denar je varen in tisti, ki so potrebni, ga morejo dvigniti. Tako so izginili dvomi in strah iz naših vrst, kar se tiče posojilnic in usode v njih naloženega denarja. Zaupanje se vrača in z njim zmaguje med ljudmi tudi preudarnost. Vedno bolj uvidevajo, da vsega denarja takoj ne morejo dobiti, ker jim večinoma tudi potreben ni. Denar ni za to, da bi se shranil v skrinjah in nogavicah. Kmečki denar tudi ni za to, da bi se odnesel v tuje, nekmečke zavode, v katerih je za kmečko gospodarstvo izgubljen, ker gre oploditi tuje gospodarstvo: mest, tovarn in rudnikov. Še bolj ko prej mora veljati geslo: Kmečki denar v kmečke posojilnice! Iz skrinj naj gre zopet v domače posojilnice, iz mesta naj se preseli domov! Kmetje bodo le takrat kaj pomenili, če bodo držali skupaj. Če ne bo kmet kmetu prijatelj, kdo pa mu bo? Iz medsebojnega zaupanja se bo rodila sloga, in v slogi je moč!

„Kmetijski list“ in podpora

V številki dne 9. februarja smo stavili vprašanje, ali in koliko podpore je dobil »Kmetijski list« od »Kmetijske družbe«. Sicer prav gostobesedni »Kmetijski list« na to vprašanje še ni našel besede odgovora. Da se odgovor olajša, dostavimo to-le

vprašanje: Kdo je dobil 22. julija 1936 10.000 din podpore, 12. septembra 1936 5000 din podpore, 19. septembra 10.000 din? Ali in od koga je bil ta denar prejet kot provizija od tvornice za galico?

Nevarna gibanja hitlerjancev v Gradcu

Avstrijski kancler dr. Schuschnigg je 24. februarja komaj prišel svoj veliki govor v dunajskem državnem zboru, že so uporabili to priliko štajerski hitlerjanci za velike demonstracije v Gradcu. Zbralo se je kakih 16.000 narodnih socialistov pred graškim rotovžem in zahtevalo od župana Schmida, da mora zaplapolati z magistrata zastavo s kljukastim križem. Župan se je vdal, a že drugi dan je bil poslan z Dunaja na dopust, s katerega se ne bo več vrnil na svoje mesto. Zadnjo nedeljo, 27. februarja, so bile napovedane velike demonstracije hitlerjancev v Grad-

cu proti »komunistični nevarnosti« v vrstah domovinske fronte. Ob tej priliki bi bil moral govoriti novi avstrijski notranji minister Seiss-Inquart, ki je izjavil, da bo sam odpotoval v Gradec. Na podlagi te izjave so oblasti prepovedale hitlerjanske manifestacije in so podvzele obširne varnostne ukrepe ter pozvale narodne socialiste, da odstopijo od svojega pohoda na Gradec. Poleg pohoda je bilo pripravljeno topništvo, oddelki strojnih pušk in tanki, nad mestom pa so krožila štiri bombna letala. Do izgrediv ni prišlo. V Gradcu se zaprte vse visoke in srednje šole.

Poljska proti framonom

Framasoni (prostozidarji) so tajna družba, ki kovari in rovavi proti cerkvi in državi. To njeno delovanje v Poljski je dalo povod interpelaciji, ki je bila v zadnji tretjini meseca februarja vložena v poljskem parlamentu. Na to interpelacijo je odgovoril predsednik vlade Sladkowski takole: »Poljska nima zakona, ki bi prepovedoval framonstvo. Kot Poljak in mi-

nistrski predsednik pa sodim, da je vpliv framonstva v Poljski jako škodljiv. Sam nisem in tudi nikdar ne bom framon. Zatrjujem odločno, da moja vlada pobija ter bo pobijala vpliv vseh internacional, ki je državi škodljiv.« Tudi v Jugoslaviji bi bil umesten energičen nastop zoper framonstvo in njegov vpliv na politiko. To bi bilo državi v veliko korist.

Morski psi požrli proslulo tihotapko

Na griču pred vzhodnoindijskim angleškim obmorskim mestom Singapore je posedala razkošno opremljeno vilo Amerikanka Molly Vanderloov, ki je bila znana po vsem svetu pod imenom »singaporski hudič«. Iz svoje vile je organizirala po vseh delih sveta tihotapstvo s prepovedanimi mamili in trgovino z dekleti. Policija ji ni mogla do živoga, čeravno je vsakdo znal, da je bilo na njeno povelje umorjenih več stražnikov in je zginilo toliko in toliko njej nevarnih ljudi. Pri njej je na-

šlo varno zatočišče na stotine svetovno-znanih špijonov in najbolj proslulih elementov.

Pred dnevi je zasledovala singaporska pristaniška policija čoln, katerega so veslali z vso naglico trije domačini in je sedela v njem bela ženska. Čoln se je naenkrat prevrnil. V trenutku nesreče se je pojavilo celo krdelo morskih psov, ki so z bliskavico požrli ponesrečene z zgoraj omenjeno najbolj bogato in pretkano ameriškansko tihotapko vred.

Strahovita eksplozija

V rudniku Moguari v Mehiki se je zgodila 23. februarja zvečer strahovita eksplozija. Iz nepojasnjenih vzrokov je eksploziralo več vagonov plina in dva vagona dinamita. Eksplozija je bila tako silovita, da se je zrušilo na razdaljo 10 km 60 hiš do temeljev. V obsegu 25 km ni ostala cela niti ena šipa. Ker se je zgodila nesreča zvečer, ko se je podajalo prebivalstvo k počitku, je razpok nepopisno vse prestrašil in so bili ljudje prepričani, da je potres.

Po eksploziji so izbruhnili požari, ki so še povečali splošno zmedo. Radi pomanjkanja vode niso mogli gasiti. Izpod razvalin so potegnili 33 mrtvih. Število hudo in smrtnonevarno poškodovanih znaša sto. Eksplozija je zasula izhod iz enega rudniškega rova, v katerem je bilo sto rudarjev. Rešilnemu moštvu je uspelo še v teku noči, da je z največjim trudom in požrtvovalnostjo rešilo zasute. Materialna škoda je zelo velika.